

Stockholm den 1 november 2021

R-2021/1401

Till Finansdepartementet

Fi2021/02553

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 12 juli 2021 beretts tillfälle att avge yttrande över betänkandet Mikroföretagarkonto – schabloniserad inkomstbeskattning för de minsta företagen (SOU 2021:55).

Sammanfattning

Advokatsamfundet är i grunden positivt till förenklade skatteregler för de minsta företagen och anser som utgångspunkt att föreslagen schablonbeskattningsmodell baserad på ett källskattesystem skulle kunna utgöra en sådan förenkling.

Advokatsamfundet har emellertid en rad synpunkter på det konkreta förslag som läggs fram i betänkandet enligt vad som utvecklas nedan.

Synpunkter

Advokatsamfundet instämmer i utredningens bedömning att förslaget inte bör genomföras utan förenkling även på mervärdesskatteområdet genom höjd omsättningströskel motsvarande omsättningsgränsen för schablonbeskattning och inte heller utan förenkling på redovisningsområdet. Utan sådan samordning riskerar de tilltänkta förenklingarna att utebli och bestämmelserna får inte avsedd effekt. Det riskerar även leda till missförstånd för de minsta företagen vad gäller deras skattskyldighet för mervärdesskatt och bokföringsskyldighet. Som återkommande kommer till uttryck i förslaget är avsikten att behållningen på kontot ska vara ”skattad

och klar”, vilket kan uppfattas av de allra minsta företagen som att någon ytterligare redovisning inte är nödvändig.

Advokatsamfundet förespråkar därför ett gemensamt lagstiftningspaket där schablonbeskattningen kombineras med höjd omsättningströskel för mervärdesskatt och anpassad bokföringsskyldighet för att uppnå eftersträlvade förenklingar för de minsta företagen. Brister i förutsebarheten och komplexiteten i tillämpligt regelverk riskerar i annat fall leda till att de enskilda väljer att avstå från att bedriva verksamhet ens i liten skala, vilket då får motsatt effekt till det uttalade syftet att schablonbeskattningen ska främja delningsekonomins utveckling och ekonomins utveckling i allmänhet.

Vid en internationell jämförelse framstår det föreslagna omsättningstaket om 120 000 kr lågt. För att direktiven om förenkling ska få avsedd effekt förespråkar Advokatsamfundet att omsättningsgränsen bestäms till en mer internationellt jämförbar nivå. Den föreslagna omsättningsgränsen med det förhöjda skatteuttaget därutöver riskerar annars att leda till att de enskilda kommer att bedriva sin verksamhet dels inom kontosystemet upp till omsättningsgränsen, dels som vanlig enskild näringsverksamhet för omsättningen som överstiger omsättningsgränsen. Detta ger förutom ökad administration ökad komplexitet för de minsta företagen och merarbete för Skatteverket.

Enligt förslaget ska beskattningen av mikroföretagarkontot vara neutral i förhållande till konventionell beskattning. Utan en samordning med mervärdesskattesystemet ser Advokatsamfundet även en sårbarhet vid skattebestämningen eftersom den delvis bygger på antaganden om mervärdesskatteplikt. Om det nyligen framlagda förslaget om höjd omsättningsgräns för moms till 80 000 kr (Fi2021/03225) genomförs kommer skatteberäkningen och skattesatsen enligt förslaget att baseras på ett felaktigt antagande om att omsättningen i stort är mervärdesskattepliktig. Som följd blir skattesatsen för låg och inte neutral i förhållande till konventionell beskattning, vilket ökar incitamentet att använda mikroföretagarkontot som skatteplaneringsinstrument. Minskad förutsebarhet, genom att skattesatsen löpande måste anpassas till förändringar i andra skatteslag, kan även påverka de minsta företagen att avstå ifrån att tillämpa reglerna om schablonbeskattning.

Sett i ljuset av att beskattningen av mikroföretagarkontot ska vara neutral i förhållande till konventionell beskattning ställer sig Advokatsamfundet tveksamt till den högre skattesatsen för omsättning över den föreslagna omsättningsgränsen om 120 000 kr. Sett till att reglerna avser att gynna de minsta verksamheterna, som inte ensamt står för näringsidkarens försörjning, samt att många användare av kontot förväntas vara yngre personer, som är aktiva i gig-ekonomin och utan andra större inkomster, framstår den högre skattesatsen för insättningar över omsättningsgränsen för hög. Här förespråkar Advokatsamfundet i stället i första hand en högre omsättningsgräns som förutom att hamna på en mer internationell nivå även i större utsträckning speglar den progressiva skatteskalen som gäller vid konventionell beskattning. I andra hand förespråkas i stället en progressiv beskattning och ett preliminärt källskatteavdrag för inbetalningar över omsättningsgränsen för att åstadkomma en mer konventionell neutral beskattning.

Såsom förslaget är utformat i fråga om vilka inkomster som kan schablonbeskattas och vilka inkomster som inte kan vara föremål för schablonbeskattning aktualiseras nya gränsdragningsproblem i skatterättsligt hänseende som kan medföra svåra bedömningar och risker för den skattskyldige. Det saknas t.ex. en skatterättslig definition av begreppet anställning. Gränsdragningen mellan vad som utgör anställningsavtal och uppdragsavtal kan således vara komplicerad, samtidigt som den genom de föreslagna reglerna blir avgörande för bedömningen av om inkomsterna får omfattas av schablonbeskattning. Detta kan enligt Advokatsamfundet motverka den förenkling som reglerna åsyftar och gränsdragningsproblematiken bör om möjligt undanröjas eller vart fall klargöras genom åskådliggörande exempel.

För utbetalaren till mikroföretagarkonto bör samma rättsverkningar ges för mikroföretagarkontot som vid godkännande om F-skatt. En utbetalare bör således enligt Advokatsamfundet kunna förlita sig på att denne inte riskerar något arbetsgivaransvar vid utbetalning till ett mikroföretagarkonto oaktat om den är juridisk eller fysisk person på samma sätt som vid ett godkännande om F-skatt, om det inte är uppenbart att det föreligger ett anställningsförhållande. Här kan vägledning hämtas från 10 kap. 14 § skatteförfarandelagen (2011:1244), SFL, om anmälningsskyldighet för utbetalare samt 59 kap. 7–9 §§ SFL om ansvar för den som inte gör en sådan anmälan.

Förutom den skatterättsliga komplexiteten för såväl den enskilde som utbetalaren kan betänkandets förslag medföra en olikbehandling av vilka inkomster som ska beaktas

vid inkomstprövningen av studiemedel och inom ramen för arbetslöshetsförsäkringen. Enligt Advokatsamfundet framstår olikheten inte motiverad och därför förespråkas i stället en reglering varigenom de inkomster som vid den konventionella beskattningen beaktas vid inkomstprövningen av studiemedel och vid tillämpning av arbetslöshetsförsäkringen även beaktas om inkomsterna i stället schablonbeskattas.

Det framstår även enligt Advokatsamfundet oklart hur övergången till en vanlig enskild näringsverksamhet eller övergång till annan företagsform i praktiken ska kunna ske när omsättningstaket har uppnåtts för att undvika den ökade skattebelastning som det medför att kvarbli i systemet tills mikroföretagarkontot stängs ned och beaktat begränsningen att innehavaren av ett mikroföretagarkonto inte samtidigt kan inneha godkännande för F-skatt eller bedriva verksamhet som beskattas på annat sätt. För att öka förutsebarheten behövs därför ett klagörande av hur en övergång ska hanteras i praktiken under ett och samma beskattningsår med åskådliggörande exempel. Vidare behöver det klargöras om ett innehav av mikroföretagskonto på något sätt kan begränsa möjligheterna att ansöka om godkännande för F-skatt eller fördröja ansökans godkännande.

Vid rättelser i efterhand varigenom inkomster på mikroföretagarkontot, som varit föremål för källskatteavdrag, överförs till att bli beskattade konventionellt bör det enligt Advokatsamfundet övervägas att den avdragna källskatten på mikroföretagarkontot hänförlig till sådana inkomster direkt ska överföras och tillgodoräknas skattekontot för den skatt som beslutas inom konventionell beskattning avseende samma inkomst. Detta framgår enligt förslaget vara en möjlighet vid misstagsbetalningar till mikroföretagarkontot. En sådan hantering underlättar dels för den enskilde som annars riskerar dubbelbeskattning, om än temporärt, genom att återbetalningen först sker efter skatten förfaller till betalning, dels säkerställer det i högre utsträckning att den slutliga skatten regleras. Påförande av ränteutgifter för en i efterhand påförd inkomstskatt och tillgodoräkning av ränteintäkter för tidigare gjorda källskatteavdrag bör vid rättelser hanteras på samma sätt som vid påförande av skattetillägg, dvs. på nettobeloppet från tidpunkten från förfallodagen. Ränteintäkt för felaktigt gjort källskatteavdrag bör tillgodoräknas fram till förfallodagen enligt 65 kap. SFL.

Advokatsamfundet ställer sig tveksamt till att internationell dubbelbeskattning inte ska kunna regleras för schablonbeskattade inkomster, vilket enligt Advokatsamfundet bör

utredas närmare för att inte riskera stå i strid med EU-rätten och internationellt ingångna avtal.

Vid ett eventuellt införande av regelverket bör det särskilda kontot som ska användas vid schablonbeskattning enligt Advokatsamfundet ges en annan benämning än mikroföretagarkonto, eftersom mikroföretag är en EU-rättslig vedertagen benämning för företag som sysselsätter färre än tio personer och vars omsättning eller balansomslutning inte överstiger 2 miljoner euro per år.

Advokatsamfundet instämmer slutligen i vad som framkommer i utredningen om passiv näringsverksamhet och vill framhålla värdet av en översyn av reglerna för passiv näringsverksamhet och till vilket inkomstslag sådana inkomster ska hänföras med tanke på de likheter sådana inkomster har med kapitalinkomster.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander